

Etika dronů

1. Vlastnictví dronu

K vánocům jsi dostal/a dron DJI FPV Combo o hmotnosti 795 g, s dosahem přenosu 10 km, max. rychlostí 140 km/h, s detektorem překážek a otáčecí kamerou. Hned si s ním chceš zalétat, je to právně a eticky v pořádku? Musíš splnit nějaké další podmínky kromě vlastnictví drona?

2. Natáčení protestů a veřejná média

V posledních měsících roku 2014 proběhly v ulicích Hongkongu vleklé protesty proti reformám tamního volebního systému. Ve vrcholné fázi do ulic vyšly desetitisíce demonstrantů. Jednomu občanu - novináři se podařilo zobrazit rozsah tohoto protestu světu tak, že pomocí UAV (dronu) přeletěl nad velkým počtem demonstrantů a zveřejnil tento pohled na Facebooku, kde jasně ukázal počet shromážděných lidí. Záznam byl mezinárodně znovu použit mainstreamovými sdělovacími prostředky, jako jsou Guardian, Washington Post a Wall Street Journal.

Je takového použití dronu eticky v pořádku? Zdůvodni.

Je v pořádku, aby takto pořízené a sdílené záběry používala ve svém vysílání veřejná média? Zdůvodni v rámci jednoho z etických rámců.

3. Drony a autonomní zbraně

Používání bezpilotních letounů pro válečné účely má dávnou tradici. Poslední desetiletí však zaznamenávají prudký růst válečného nasazení dronů. Za prezidentování B. Obamy mu bylo přičteno volenými zástupci právo vybírat teroristy k likvidaci, výběr osob přenechal Obama vojenskému vedení. Drony jsou levnější, šetří životy vojáků, kteří nemusejí být nasazeni přímo do terénu, netrpí psychiatrickými stavy vztek, stres, nenávisť, a proto se nedopouští zbytečných válečných zvěrstev jako lidé. Mohou být však napadeni hackery, mít poruchu, způsobovat smrt civilistů. Michael C. Horowitz a Paul Scharre poukázali na to, že generace dnešních zbraní obsahuje autonomii. Existuje několik druhů kontroly mezi člověkem a strojem – člověk "v cyklu" vybírá cíle, které jsou poté napadeny, člověk "u cyklu" monitoruje vhodnost selekce stroje a člověk "mimo smyčku" nemůže zasáhnout poté, co se zbraň rozhodne pro cíl. Složitosti zbraně se pohybuje na stupnici od „automatické“ přes „automatizovanou“ k „autonomní“ až po „inteligentní“. Rozlišujeme tři systémy: Systém **poloautonomních zbraní** je zbraňový systém, který zahrnuje samostatnost do jedné nebo více zaměřovacích funkcí a po aktivaci je určen jen k napadení jednotlivých cílů nebo specifických cílových skupin, o jejichž napadení rozhodl člověk. Systém **autonomních zbraní pod dohledem člověka** je zbraňový systém s vlastnostmi autonomního zbraňového systému, ale s možností lidských operátorů sledovat výkonnost zbraňového systému a zastavit jeho činnost v případě potřeby. Systém **autonomních zbraní** je zbraňový systém, který, jakmile je aktivován, je určen k výběru a napadení cílů tam, kde člověk nerozhodl, že tyto konkrétní cíle mají být napadeny.

Souhlasíte s nasazením bojových dronů, když může být značné množství životů vojáků zachráněno vysláním robotů do boje? Zdůvodněte.

Je etické ve válce proti terorismu používat autonomní zbraně? Bylo by etičtější použít autonomní zbraně s kontrolou člověka nebo poloautonomní zbraně?

Závisí vaše odpověď na tom, zda se jedná či nejedná o „sebeobranu“?

Jaké jsou povinnosti počítačových profesionálů, kteří na takových projektech pracují?

4. Drony v praxi novináře

V australské buši zuří požáry a tak Mike, který pracuje jako novinář, vyrazil do 40 km vzdálené oblasti, aby pořídil záběry požárů a připravil reportáž do večerních zpráv. Požáry se šíří nekontrolovaně a rychle, a je velmi nebezpečné více se k nim přibližovat. Zaměstnavatel však zaplatil svému novináři pilotní kurzy se dronem, a tak se Mike chystá konečně použít k vytvoření reportáže speciálně upravený dron a pořídít z bezpečí záběry, které by jinak nebylo možné pořídít. Když se Mike blíží k požáru, je však zastaven požárníky, kteří ho nejen že vykážou z oblasti, ale zakážou mu také používat k natáčení požáru dron. Mike to považuje za nepřipustnou a bezdůvodnou cenzuru, proto se vzdálí a z bezpečné oblasti vypustí svůj dron, který může pilotovat až na vzdálenost 15 km.

Jedná Mike eticky? Jednají požárníci eticky? Proveď analýzu přínosů a nákladů/rizik a obě hlediska zhodnoť.

5. Odškodnění za policejní zásah dronu

Protože policie ve vašem městě bojuje s financováním, jehož výše je neadekvátní neustále narůstající kriminalitě a nestačí na pokrytí požadavků na počet zaměstnanců, rozhodnul hlavní policejní komisař o pořízení dronů, z nichž některé jsou vybavené zbraněmi, jiné slouží pouze pro pozorování a dohled. Jsi členem poroty, která má rozhodnout o přiznání škody způsobené podezřelému zásahem ozbrojeného dronu během pouliční potyčky mezi několika muži, v důsledku něhož se stal z muže paraplegik.

Zdůvodni, proč bylo či nebylo rozhodnutí hlavního policejního komisaře etické. Má podezřelý nárok na odškodnění? A pokud ano, jak by měl být odškodněn?